

Descrierea metodei pentru calculul contribuțiilor anuale ale instituțiilor de credit

1 Formula de calcul

1.1 Formula de calcul pentru determinarea contribuției fiecărei instituții de credit (IC) în funcție de profilul de risc

$$C_i = RC * PRA_i * DA_i * \mu + / - D_i ,$$

unde:

IC — instituția de credit participantă la schema statutară de garantare a depozitelor;

C_i — contribuția anuală pentru IC_i;

RC — rata contribuției (identică pentru toate IC într-un an);

PRA_i — ponderea riscului agregat al IC_i;

DA_i — depozitele acoperite ale IC_i;

μ — coeficient de ajustare determinat prin raportarea contribuțiilor totale neajustate la risc la contribuțiile totale ajustate la risc (identice pentru toate IC într-un an);

D_i — diferența plătită în plus sau în minus de IC_i în anul precedent; această diferență se ia în considerare doar pentru IC care au raportat situații rectificative pentru anul 2016 în urma controlului anual efectuat de Fond.

Rata contribuției (RC)

RC este rata procentuală care corespunde nivelului ce ar trebui plătit de o IC cu $PRA = 100\%$ (corespunde unui nivel al contribuției nediferențiat în funcție de risc) pentru a atinge nivelul-țintă anual.

RC se determină anual de Fond, ca raport între nivelul-țintă din anul respectiv și suma depozitelor acoperite ale IC membre, raportate Fondului pentru data de 31 decembrie a anului precedent celui de plată a contribuției.

Nivelul-țintă anual se determină ca un nivel minim obținut prin raportarea sumei reprezentând resursele financiare pe care Fondul trebuie să le colecteze pentru a atinge nivelul-țintă la numărul de ani rămași din perioada de colectare a resurselor.

PRA

PRA_i se determină pe baza scorului agregat al riscului (SAR_i).

SAR_i reprezintă media ponderată a scorurilor individuale ale riscului (SIR_i) obținute de IC_i.

Coeficientul de ajustare (μ)

Suma contribuțiilor anuale calculate poate fi mai mare sau mai mică decât nivelul-țintă anual. Pentru corectarea acestor diferențe față de nivelul-țintă se utilizează coeficientul de ajustare μ .

De asemenea, contribuțiile anuale trebuie repartizate cât mai uniform posibil pe parcursul perioadei de atingere a nivelului-țintă, cu luarea în considerare a fazelor ciclului economic și impactului prociclic al contribuțiilor asupra IC.

Având în vedere considerentele menționate mai sus, coeficientul de ajustare se utilizează pentru:

a) corectarea diferențelor dintre nivelul contribuțiilor anuale determinat prin aplicarea metodei de calcul în funcție de riscurile asociate IC și nivelul-țintă stabilit pentru anul respectiv;

b) evitarea situațiilor când IC ar trebui să plătească contribuții excesive Fondului în perioadele de recesiune economică;

c) determinarea unor contribuții mai mari pe care IC să le plătească Fondului în perioadele de expansiune economică.

Coeficientul de ajustare se determină după ce fiecărei IC i s-a calculat nivelul PRA în funcție de profilul său de risc.

1.2. Formula de calcul pentru determinarea contribuției anuale la nivel agregat

Suma contribuțiilor anuale CT colectate de la IC se determină pe baza următoarei formule:

$$CT = \sum_{i=1}^n C_i + / - D ,$$

unde:

CT — suma contribuțiilor anuale ale instituțiilor de credit;

C_i — contribuțiile individuale ale IC determinate conform formulei de calcul de la punctul 1.1 pentru anul 2017;

D — suma algebrică a contribuțiilor plătite în plus sau în minus în anul anterior de către IC;

$$D = \sum_{i=1}^n D_i$$

2. Limitele pentru ponderea riscului agregat (PRA)

Prezenta metodă de calcul al contribuțiilor în funcție de risc se bazează pe metoda scării progresive pentru determinarea PRA.

Nu există clase de risc, pentru fiecare IC se determină valoarea PRA în funcție de nivelul scorului său agregat de risc (SAR).

PRA poate lua, teoretic, orice valoare cuprinsă între o limită minimă ($\beta = 75\%$) și o limită maximă ($\alpha = 150\%$).

Metoda de calcul al contribuțiilor bazată pe metoda scării progresive asigură o foarte bună dispersie a valorilor PRA, deoarece, practic, fiecare IC are propria valoare calculată a PRA.

Aceasta este determinată exclusiv de nivelul indicatorilor proprii ai fiecărei IC, agregați în cadrul scorului agregat de risc.

Din aceste considerente, metoda reflectă pe deplin profilul de risc al fiecărei IC.

3. Categoriile de risc

Calculul PRA_i pentru orice IC_i are la bază indicatori din următoarele categorii:

1. capitalul;
2. lichiditatea și finanțarea;
3. calitatea activelor;
4. modelul de afaceri și managementul;
5. pierderile potențiale pentru schema de garantare.

4. Indicatorii de risc*)

Fondul utilizează următorii indicatori de risc, care dețin o pondere totală de 100%, după cum urmează:

Indicator
1. Capital
1.1. Rata efectului de levier
1.2. Rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază (CET1)
2. Lichiditate și finanțare
2.1. Raportul credite/depozite
2.2. Ponderea activelor lichide în total active
3. Calitatea activelor
3.1. Rata creditelor neperformante
3.2. Gradul de acoperire cu provizioane
4. Modelul de afaceri și managementul
4.1. Active ponderate la risc/total active
4.2. Rata rentabilității activelor (RoA)
5. Pierderi potențiale pentru SGD (schema de garantare a depozitelor)
5.1. Active negrevate de sarcini/depozite acoperite

Reguli privind indicatorii de risc (IR):

1. Indicatorii de risc trebuie să respecte cerințele prudențiale aplicabile.
2. Indicatorii de risc se calculează individual pentru fiecare IC.
3. Pentru IR determinați pe baza contului de profit și pierdere, valorile indicatorilor sunt cele de la sfârșitul perioadei.
4. Pentru IR determinați pe baza bilanțului, nivelurile indicatorilor sunt calculate ca valori medii între începutul și sfârșitul perioadei de raportare.
5. Pentru indicatorul rata rentabilității activelor (RoA), nivelul este calculat ca medie a ultimilor doi ani.

Metoda de calcul al ponderilor de risc agregate PRA

Calculul PRA se bazează pe metoda scării progresive (sliding scale).

Pentru fiecare IC_i se calculează un SIR_j aferent fiecărui IR_j .

Pentru fiecare IR se stabilește o limită superioară (a_j) și o limită inferioară (b_j).

*) Pentru calculul gradului de risc asociat necesar determinării contribuțiilor de plată în anul 2017 se utilizează indicatorii disponibili la nivelul autorității competente. Aceștia urmează să fie înlocuiți cu indicatorii de bază recomandați de Autoritatea Bancară Europeană, pe măsură ce raportarea lor/datelor necesare calculării lor va deveni cerință obligatorie pentru instituțiile de credit.

În situația în care valorile mai ridicate ale IR indică un risc mai mare, atunci când nivelul IR depășește limita superioară, SIR_j va primi valoarea 100, iar atunci când se află sub limita inferioară SIR_j va primi valoarea 0.

Invers, când valorile mai reduse ale IR indică un risc mai mare, atunci când nivelul IR este situat sub limita inferioară, SIR_j va primi valoarea 100, iar atunci când depășește limita superioară SIR_j va primi valoarea 0.

Dacă nivelul IR se situează între a_j și b_j , SIR_j se va situa între 0 și 100.

Fiecare SIR_j are stabilită o pondere PI_j care este utilizată pentru calculul SAR_i .

În cadrul metodei scării progresive, SAR_i va avea întotdeauna valori cuprinse între 0 și 100.

Limitele a_j și b_j sunt stabilite astfel încât să se asigure o diferențiere adecvată a IC.

Calibrarea acestor limite trebuie să respecte cerințele prudențiale aplicabile IC și datele istorice, atunci când sunt disponibile. Trebuie evitată situația în care IC membre se vor situa preponderent sub limita inferioară sau peste limita superioară, cu toate că între ele există diferențe semnificative în domeniul măsurat, evidențiate prin valorile respectivului IR.

Structura modelului de calcul descris se prezintă în tabelul de mai jos:

IR	PI	Limita superioară	Limita inferioară	SIR
Indicatorul A_1	PI_1	a_1	b_1	SIR_1
Indicatorul A_2	PI_2	a_2	b_2	SIR_2
.....				
Indicatorul A_n	PI_n	a_n	b_n	SIR_n

$$\sum_{j=1}^n PI_j = 100\%$$

Pentru fiecare indicator A_j se va determina un SIR_j definit astfel:

Cazul 1:

$$SIR_j = \begin{cases} 100 & \text{dacă } A_j > a_j \\ 0 & \text{dacă } A_j < b_j \\ (A_j - b_j) / (a_j - b_j) * 100 & \text{dacă } b_j \leq A_j \leq a_j \end{cases} \quad \text{unde } j = 1 \dots n$$

sau

Cazul 2:

$$SIR_j = \begin{cases} 0 & \text{dacă } A_j > a_j \\ 100 & \text{dacă } A_j < b_j \\ (a_j - A_j) / (a_j - b_j) * 100 & \text{dacă } b_j \leq A_j \leq a_j \end{cases} \quad \text{unde } j = 1 \dots n$$

Scorul agregat de risc (SAR)

Fiecare SIR al IC_i se înmulțește cu ponderea indicatorului PI_j ; se însumează rezultatele și se obține SAR_i :

$$SAR_i = \sum_{j=1}^n PI_j * SIR_j$$

Ponderea de risc agregată (PRA)

SAR_i sunt transformate în PRA_i utilizând metoda scării progresive conform unei formule liniare:

$$PRA_i = \beta + (\alpha - \beta) * SAR_i / 100$$

PRA_i asociată SAR_i este liniară, având o limită superioară α (150%) și o limită inferioară β (75%).

Pentru o IC_i la care $SAR_i = 100$ (cel mai ridicat risc), $PRA_i = \alpha$ (cea mai mare pondere de risc agregată).

Similar, pentru o IC_i la care $SAR_i = 0$ (cel mai scăzut risc), $PRA_i = \beta$ (cea mai mică pondere de risc agregată).

Pentru fiecare SAR_i se atribuie o pondere de risc agregată PRA_i care este utilizată pentru calculul contribuției fiecărei IC membre (C_i).

PRA_i poate lua orice valoare cuprinsă între 75% și 150%.

Prin utilizarea metodei scării progresive pentru determinarea PRA_i , fiecare IC_i are o PRA_i unică, determinată de valoarea calculată a SAR_i , care depinde exclusiv de valorile indicatorilor înregistrați de IC_i .

Probabilitatea ca două sau mai multe IC să aibă aceeași valoare a PRA este foarte redusă.”